

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет**

***Сутність та перспективи
впровадження
електронної демократії в Україні***

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 15 листопада 2016 р.)**

**Вінниця
ВНТУ
2017**

ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ, ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ЗВЕРНЕННЯ ДО ВИЩИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано та розглянуто метод особливої форми колективного звернення громадян до вищих гілок державної влади, визначено позитивні сторони та недоліки цієї системи.

Ключові слова: електронна петиція, пропозиція, звернення, необхідна кількість підписів.

Abstract

Proposed and the method is a special form of collective appeals of citizens to the highest branches of government, defined by a positive Toroni and disadvantages of this system.

Key words: e-petition, proposal, case, the required number of signatures.

Електронна петиція — це особлива форма колективного звернення громадян до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування.

Електронна петиція подається та розглядається в порядку, передбаченому статтею 23-1 Закону України «Про звернення громадян».

З електронними петиціями громадяни можуть звернутися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування через офіційний веб-сайт органу, якому вона адресована, або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

Електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у особливому порядку за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції.

Вимоги до кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції до органу місцевого самоврядування та строку збору підписів визначаються статутом територіальної громади.

Особливий порядок розгляду петицій, які набрали належну кількість підписів, визначається актами адресатів петиції.

Якщо петиція не набрала необхідної кількості підписів, її розглядають в порядку, встановленому законом для звичайних звернень громадян.

28 серпня 2015 року Президент України видав Указ «Про Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президентові України», згідно з яким вже наступного дня на офіційному сайті президента було запущено сервер петицій [2].

На даному сайті кожен повнолітній та особа яка має українське громадянство може висловити своє прохання чи пропозицію Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України. У місцевих громад України завдяки електронним петиціям з'явилася додаткова можливість контролю за діяльністю влади. Водночас у органів місцевої влади завдяки цьому механізму створюється певний індикатор висвітлення найгостріших і найважливіших питань з точки зору жителів громади. Усе це разом дає змогу сподіватися, що подальші кроки на шляху роботи системи місцевих електронних петицій сприятимуть покращенню ситуації в українських містах.

Утім, цим інструментом необхідно також вміло користуватися, аби не дискредитувати саму ідею комунікації суспільства і влади. І тут також існує певний алгоритм, не враховуючи який можна не

тільки нівелювати ідею електронних петицій, а й підірвати довіру до влади загалом. Експерти звертають увагу на найважливіші застереження:

1. Неправильна постановка питання чи неточність або розмитість конкретної проблеми призведе до того, що невідповідальний представник органу влади може скористатися недосконалістю формулювань петиції та обмежитися відпискою. Навіть якщо таку петицію підтримає велика кількість осіб, це не змінить суті звернення. Отже, ініціатор має правильно формулювати кінцеву частину петиції, де і буде зазначатися конкретне питання, на яке має відреагувати влада.

2. Має бути встановлено певні межі «здорового глузду» для оприлюднення петицій. Відсутність таких може призвести до відволікання чиновників та органів влади від насправді важливих звернень, оскільки суто формально на всі звернення, у тому числі й недостатньо розумні або виключно гумористичні, влада має надати відповідь. Мова може йти про доволі відомі петиції про призначення реальних і міфічних (на кшталт Дарта Вейдера) осіб на високі посади державного управління, які мають офіційні відповіді Президента. З іншого боку велика кількість несерйозних петицій може нівелювати саму ідею створення насправді важливого громадського звернення.

3. Експерти попереджають про можливість використання електронних петицій політичними партіями у власній передвиборній агітації чи боротьбі проти політичних конкурентів, спроби за допомогою петицій маніпулювати суспільною думкою. Використання електронних петицій таким чином також може призвести до зневіри суспільства в ефективності цього механізму прямої демократії.

4. Суттєво знизити довіру суспільства до механізму електронних петицій може так звана «війна петицій», тобто реєстрація петицій із прямо протилежним змістом. У таких випадках, зрозуміло, чиновникам, що працюють з петиціями, є дуже добра нагода взагалі не розглядати проблему, посилаючись на неоднозначність суспільної думки. Така ситуація, наприклад, склалася навколо Києво-Печерської лаври, про зміну статусу якої до Київської міськради подано одразу три петиції, кожна з яких набрала необхідну для розгляду кількість підписів. Оприлюднену 07.12.2015 р. петицію «За проведення збору підписів громади міста Київ щодо переведення Києво-Печерської лаври з Московського у Київський патріархат» – 13 549 підписів, направлено на розгляд 10.12.2015 р. Оприлюднені в один і той самий день 11.12.2015 р.: петицію «За проведення збору підписів громади міста Київ щодо збереження Києво-Печерської лаври у підпорядкуванні канонічної Української православної церкви» – 20 511 підписів, направлено на розгляд 16.12.2015 р.; петицію «Про збір підписів киян, щодо недопущення переведення Києво-Печерської лаври до Київського патріархату» – 11 130 підписів, направлено на розгляд 17.12.2015 р. Утім, навіть попри всі недоліки, ця боротьба петицій все ж таки насправді віддзеркалює вкрай неоднозначність та суперечливість поставленої проблеми в суспільстві.

5. Недоліки в технічній роботі самого порталу електронних петицій, який не дає формальної можливості годинами, а іноді й днями ініціювати власну петицію чи поставити підпис на підтримку іншої петиції, призведе до появи сумнівів громадськості у прозорості та ефективності роботи не стільки сайту, скільки самої ідеї подання електронної петиції [1; 3].

Висновок

Отже, проаналізувавши дане питання можна зробити такий висновок, що електронні петиції світлий і правильний крок до порозуміння влади та громадян, але для його функціонування всім хто бере участь потрібно дотримуватись вказаних вище правил, для уникнення конфліктів та непорозумінь з обох сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Електронні петиції : офіційне інтернет-представництво при Президенті України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://petition.president.gov.ua/>. — Назва з екрана.
2. Про Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президентові України : Указ Президента України №523/2015[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/5232015-19384>. — Назва з екрана.

3. Вже більше 1 тис. електронних петицій на ім'я президента: Найпопулярніша— дозвіл на носіння зброї Електронний ресурс] // Finance.ua. — Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/news/-/357803/vzhe-bilshe-1-tys-elektronnyh-petytsij-na-imya-prezydenta-najpopulyarnisha-dozvil-na-nosinnya-zbroyi>. — Назва з екрана.

Дмитрієв Максим Сергійович — студент групи 13В-13Б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: maxlion1974@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович — доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук.

Dmytriiev Maksym Serhiiovych — student of 13B-13B, faculty of mechanical engineering and transport, Vinnytsia national technical University, Vinnitsa e-mail: maxlion1974@gmail.com

Valerii Kornienko – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science.

Supervisor: **Valery Kornienko** — Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.